

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: **R. K.,**
sídlem,
zastoupený advokátem Mgr. Jaroslavem Topolem
sídlem na Zlatnici 301/2, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad kraje Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2016, č. j. JMK 90741/2016, sp. zn. S-JMK 73223/2016/ODOS/Př,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V projednávané věci jde o správní delikt provozovatele vozidla.
2. Městský úřad Rosice, odbor dopravy, dne 4. 2. 2016, pod č. j. MR-S 14503/14-ODO KOC/5, sp. zn. MR-S 14503/14-ODO KOC, rozhodl, že se žalobce, coby provozovatel vozidla registrační značky, dne 14. 10. 2014 v 22:10 hodin na pozemní komunikaci - ulici Brněnská 384 v obci Rosice v rozporu s 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), dopustil správního deliktu dle ustanovení 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Jako provozovatel vozidla nezajistil, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Ve výše uvedený den a místo byla automatizovaným technickým prostředkem používaným při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích bez obsluhy zadokumentována jízda výše uvedeného motorového vozidla, kdy nezjištěný řidič v rozporu s 18 odst. 4 zákona o silničním provozu řídil uvedené vozidlo rychlostí 68 km/h v místě, kde je nejvyšší povolená rychlost 50 km/h. Řidič předmětného vozidla se dopustil přestupku podle 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu a žalobci jako provozovateli vozidla byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Odvolání žalobce žalovaný zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

II. Shrnutí obsahu žaloby

4. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou. Namítá nesprávný postup správního orgánu, který věc dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, odložil, aniž by podnikl dostatečné kroky ke zjištění totožnosti pachatele přestupku. Žalobce namítá, že věc měla být odložena podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, neboť pachatel přestupku, kterého na základě výzvy označil, v mezidobí zemřel. Správní orgán neměl právo zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, neboť dle § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu má takové právo jen v případě, že je šetření přestupku odloženo dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích. Žalobce tvrdí, že správní orgán postupoval v rozporu s § 125f odst. 4 silničního zákona, nezjišťoval-li totožnost pachatele přestupku.
5. Dále žalobce namítá, že správní delikt provozovatele vozidla je již promlčen. Správní řád ani zákon o silničním provozu nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f silničního zákona. Správní delikt musí vykazovat znaky přestupku [§ 125f odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu], avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost. Žalobce v tomto smyslu odkazuje na Metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5.

Namítá, že žalovaný v napadeném rozhodnutí aplikoval neúčinné znění § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu. V době spáchání správního deliktu bylo znění § 125e odst. 5 zákona odlišné a nestanovovalo prekluzivní lhůtu pro správní delikty provozovatele vozidla. Na podporu svého tvrzení žalobce zmínil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2016, č. j. 30 A 80/2015-43, ve kterém krajský soud vyjádřil jednoznačný názor, že veškeré správní delikty spáchané do 6. 11. 2014 včetně jsou promlčeny uplynutím jednoleté prekluzivní lhůty od jejich spáchání.

6. Podle žalobce nese provozovatel vozidla odpovědnost za správní delikt podle ustanovení § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu jen tehdy, pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy. V napadené věci byla rychlost měřena zařízením Ramer 10T, u kterého správní orgán nijak neprokázal, že by bylo používáno bez lidské obsluhy. Podle žalobce nelze zařízení Ramer 10T považovat za zařízení užívané bez lidské obsluhy.
7. Žalovaný svým postupem zkrátil žalobce na právu dle čl. 6 odst. I písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), jakož i dle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Potvrdil rozhodnutí prvostupňového orgánu, ač jeho vydání nepředcházelo nařízení ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za přítomnosti žalobce.
8. Závěrem se žalobce neztotožňuje s tvrzením správního orgánu, že je jakožto provozovatel vozidla spoluodpovědný za jednání řidiče vozidla. Samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Citované ustanovení obsahuje pravidlo vyžadující nesplnitelné chování. Provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit jednání řidiče, tedy zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.
9. Na základě uvedeného považuje žalobce rozhodnutí správních orgánů obou stupňů za nezákonná a vydaná v rozporu s právními předpisy. Proto navrhl, aby soud zrušil jak rozhodnutí odvolacího správního orgánu, tak rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nesouhlasil se žádnou ze žalobcem uvedených námitek. Napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné, zcela v souladu s právní úpravou.
11. K námitce, že správní orgán neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, žalovaný uvádí, že oznámený řidič v mezidobí zemřel. Správní orgán věc odloží, nezjistí-li do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. V projednávaném případě správní orgán disponoval pouze tvrzením žalobce. Kromě jeho tvrzení neměl žádný relevantní důkaz, který by měl vést k

zahájení přestupkového řízení. Za takové situace neexistovaly skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti konkrétní osobě a správní orgán tak postupoval správně.

12. K námitce promlčení správního deliktu žalovaný odkazuje na § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu, dle kterého platí, že na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby. Dále odkazuje na § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, podle něhož odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán. Pro úplnost žalovaný dodává, že metodika, na kterou odkazuje žalobce, byla ve své době aktuální vzhledem k tomu, že zákon o silničním provozu neupravoval zánik odpovědnosti za tento správní delikt. Výslovná úprava byla do zákona včleněna až přijetím zákona č. 230/2014 Sb., který s účinností od 7. 11. 2014 mj. novelizoval ustanovení § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu.
13. Námitka, že překročení nejvyšší dovolené rychlosti nebylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku bez lidské obsluhy, podle žalovaného neobstojí. Ze samotných záznamů o přestupcích (výstupů z měřicího zařízení) vyplývá, že toto zařízení pracovalo v automatizovaném režimu měření. Jakékoliv další dokazování bylo v tomto směru zcela nadbytečné.
14. K námitce týkající se ústního jednání žalovaný uvádí, že jednání nebylo třeba nařizovat, jelikož nebyly naplněny podmínky podle § 49 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí bylo vydáno na základě listinných důkazů. Žalobci bylo doručeno vyrozumění o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim.
15. Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Posouzení věci soudem

16. Napadené rozhodnutí žalovaného přezkoumal soud v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s.ř.s.“), v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (*ex offio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
17. Soud rozhodl o žalobě v souladu s 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání s výslovným souhlasem žalobce i žalovaného.
18. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
19. Nejprve se soud zabýval námitkou, že správní delikt je promlčen [bod IV. A) rozsudku]. Poté hodnotil námitku, že nebylo nařízeno ústní jednání [IV. B) rozsudku] a námitku, že

mělo být vedeno přestupkové řízení, neboť žalobce v řízení označil osobu řidiče [bod IV. C) rozsudku]. Následně se věnoval námitce nesprávné aplikace § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu [IV. D) rozsudku] a závěrem námitce protiústavnosti právní úpravy odpovědnosti provozovatele vozidla [IV. E) rozsudku].

IV. A) Námitka promlčení (prekluze) správního deliktu

20. První námitkou, kterou se soud zabýval, byla námitka promlčení správního deliktu. Žalobce uvedl, že správní řád ani zákon o silničním provozu nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla podle § 125f zákona. Uvádí, že správní delikt musí vykazovat znaky přestupku [§ 125f odst. 2 písm. c) zákona o silničním provozu], avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost. Žalobce v této souvislosti odkazuje na Metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/S, která uvádí: *„Správní delikt provozovatele vozidla nelze projednat, uplynula-li ode dne spáchání projednávaného přestupku doba delší než 1 rok. Tuto analogii § 20 odst. 1 zákona o přestupcích doporučujeme uplatnit v souladu se zásadou správního řízení „In dubio mitius“.* Žalobce současně odkázal na § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu a uvedl, že v době spáchání správního deliktu bylo znění § 125e odst. 5 zákona odlišné a nestanovovalo prekluzivní lhůtu pro správní delikty provozovatele vozidla. Žalovaný své rozhodnutí opřel o znění zákona, které nebylo v době spáchání správního deliktu provozovatele vozidla účinné.
21. V projednávaném případě představuje spornou otázku běh a délka prekluzivní lhůty pro zánik odpovědnosti podnikající fyzické osoby za správní delikt provozovatele vozidla podle § 125f silničního zákona, spáchaný v době před účinností novely zákona o silničním provozu, tj. přede dnem 7. 11. 2014. Je třeba přisvědčit žalobci, že tato otázka byla v minulosti řešena soudy rozdílně, avšak v současné době je již zcela vyjasněna ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz níže).
22. Nejvyšší správní soud se předmětnou otázkou ve své judikatuře opakovaně zabýval, a to mj. v rozsudcích ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 As 308/2016-20, ze dne 3. 8. 2017, č. j. 9 As 346/2016-56, ze dne 2. 10. 2017, č. j. 3 As 266/2016-28, nebo konečně ze dne 11. 6. 2018, č. j. 3 As 84/2017-19 (všechna rozhodnutí jsou dostupná z www.nssoud.cz). Závěry učiněné Nejvyšším správním soudem v odkazovaných případech lze plně vztáhnout i na nyní projednávanou věc, neboť soud neshledal žádný důvod, pro který by bylo třeba se od vysloveného právního názoru odchýlit.
23. Ve stručnosti lze uvést, že odpovědnost fyzické osoby za správní delikt provozovatele vozidla (125e odst. 5 a 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 6. 11. 2014) zaniká ve stejné lhůtě jako odpovědnost právnické osoby za správní delikt podle citovaného zákona (§ 125e odst. 3 tohoto zákona *per analogiám*), nikoli v roční lhůtě podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

(rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 22. 6. 2017, č. j. 10 As 308/2016-20). Tímto rozsudkem Nejvyšší správní soud problematiku vyjasnil a uvedl: „*Smyslem části poslední věty za středníkem v § 125e odst. 5 tedy je a vždy bylo vztáhnout pravidla o odpovědnosti právnických osob i na fyzické osoby nepodnikající, které se dopustily správního deliktu podle zákona o silničním provozu. Jediným ustanovením v celém zákoně, které upravuje právě takový typ protiprávního jednání fyzických osob nepodnikajících, byl a je § 125f. I když tedy § 125e odst. 5 ve znění před 7. 11. 2014 nesmyslně odkázal na § 125d, šlo o „překlep“ a ve skutečnosti měl odkaz mířit k § 125f.*“ Soud se s touto argumentací ztotožňuje a uzavírá, že i na správní delikty fyzických osob dle § 125f spáchané do 6. 11. 2014 se použije prekluzivní lhůta stanovená v § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu. Je třeba dodat, že žalobcem předešlý rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 2. 2016, č. j. 30 A 80/2015-43, který zmínil na podporu své argumentace, byl překonán výše uvedenou judikaturou NSS (srov. rozsudek NSS ze dne 5. června 2018, č. j. 3 As 46/2017-40).

24. Z obsahu spisu vyplývá, že ke spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu došlo dne 14. 10. 2014. Rozhodnutí o správním deliktu provozovatele vozidla bylo vydáno dne 4. 2. 2016 a rozhodnutí o odvolání bylo vydáno dne 14. 6. 2016, přičemž nabylo právní moci 15. 6. 2016. K promlčení správního deliktu provozovatele vozidla tedy nedošlo.
25. Námitka tak není důvodná.

IV. B) Namítaná vada řízení spočívající v nenařízení ústního jednání

26. Druhá námitka, kterou se soud zabýval, směřuje k nenařízení ústního jednání správním orgánem. Tím mělo být porušeno právo žalobce na spravedlivý proces garantované jak Úmluvou, tak Listinou základních práv a svobod.
27. Požadavek na obligatorní nařízení ústního jednání žalobce dovozuje nejspíš z § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Nutnost konání ústního jednání před správním orgánem I. stupně se vztahuje k přestupkovému řízení, nikoliv k řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, které je předmětem nyní posuzované věci. Podmínky pro nařízení ústního jednání v řízení o správním deliktu vyplývají z § 49 správního řádu. Podle § 49 odst. 1 správního řádu správní orgán nařídí ústní jednání v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné.
28. Z výše uvedeného vyplývá, že není povinností správního orgánu nařídít ústní jednání v případě, že to není nezbytné ke splnění účelu řízení a k uplatnění práv účastníka. Tuto nezbytnost je nutné vztáhnout na oba důvody, které musí být naplněny kumulativně. V případě žalobce podmínky pro konání ústního jednání naplněny nebyly. V řízení byly shromážděny dostatečné důkazy osvědčující deliktní jednání a zmocněnec žalobce byl o provádění důkazů listinou správním orgánem předem informován (viz vyrozumění o provedení důkazů mimo ústní jednání a oprava jeho termínu ze dne 5. 10. 2015, č. 1. 10 a 11 správního spisu). V souladu s § 53 odst. 6 správního řádu se důkaz listinou provede přečtením či sdělením jejího obsahu. K provádění důkazů se žalobce ani jeho zmocněnec nedostavili (viz záznam o provedení důkazů ze dne 5. 11. 2015, č. 1. 12 správního spisu).

Provedené důkazy byly po celou dobu správního řízení součástí spisu. V případě, že žalobci nebylo jasné, čím mu bylo spáchání správního deliktu prokázáno, mohl kdykoliv v průběhu řízení nahlédnout do spisu. Dle spisového materiálu tohoto práva nevyužil, pouze využil svého práva na svobodný přístup informací a vyžádal si dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, protokoly z ústního jednání, policejní spis v dané věci, soupis správního spisu a podklady, na základě kterých zjišťoval správní orgán pachatele (viz poskytnutí informace ze dne 19. 7. 2016 na č. 1. 21 správního spisu).

29. Právní úprava tzv. jiných správních deliktů (tedy i správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu) účinná v rozhodné době neznala institut obligatorního ústního jednání tak, jak tomu bylo u přestupků (§ 74 odst. 1 zákona o přestupcích). Při posuzování nutnosti nařizovat ústní jednání je proto potřeba vycházet z úpravy subsidiární, tj. z § 49 správního řádu. Soud pro doplnění dodává, že ani v současnosti platná právní úprava řízení o přestupcích (§ 80 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich) ústní jednání obligatorně nestanovuje.
30. Dle § 51 odst. 2 správního řádu musí být účastníci o provádění důkazů mimo ústní jednání včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015-30, lze § 51 odst. 2 správního řádu vyložit tak, že správní orgány jsou povinny provádět dokazování za přítomnosti účastníků při ústním jednání dle § 49 správního řádu, nebo mimo ústní jednání, o čemž ale musí být účastníci zásadně předem vyrozuměni. V případě dokazování listinou nadto právní doktrína hovoří ještě benevolentněji:
„[z] logiky věci se však nelze domnívat, že je nezbytné vyrozumět účastníka, že bude provádět důkaz listinou spočívající pouze v tom, že si ji správní orgán (přesněji řečeno oprávněná úřední osoba) přečte, resp. učiní o tom podle § 53 odst. 6 záznam do spisu. Nutnost přítomnosti účastníků při tomto přečtení listiny nelze dovozovat ani z § 53 odst. 6, protože ten pouze stanoví, jak postupovat v případě, že přítomni jsou (nestanoví však, že je to nezbytné; svou formulací naopak dokládá, že to nezbytné není)“ (srov. Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D.: *Správní řád. Komentář*. 3. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 211).
31. Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu setrvává na závěru, že u správních deliktů obecně není ústní jednání povinnou součástí správního řízení (srov. rozsudek ze dne 11. listopadu 2004, č. j. 3 As 32/2004-53, č. 852/2006 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, uzavřel, že v řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu, o němž jde i v nyní posuzované kauze, nemusí správní orgán nařídít ústní jednání vždy, ale jen tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků. Ve své následné judikatuře se Nejvyšší správní soud závěrů obsažených v citovaném rozsudku přidržel (srov. rozsudky ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 277/2015-33 a č. j. 1 As 166/2015-29, dále ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016-30, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 260/2015-58 a ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015-18). Vybočení z této linie nepředstavuje žalobcem uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015-30 (jak Nejvyšší správní soud již vysvětlil v rozsudku č. j. 3 As 260/2015-58), neboť zde Nejvyšší správní soud vystavěl svou

argumentaci nikoliv na povinném konání ústního jednání, nýbrž na právu obviněného být přítomen při provádění dokazování.

32. Co se týče namítaného porušení práva na spravedlivý proces, soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 166/2015-29. Z něj vyplývá, že „na řízení o předmětném správním deliktu dopadá čl. 6 Úmluvy v jeho trestní větvi (viz. Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 29/2017-121). *Judikatura Evropského soudu pro lidská práva ovšem setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek (viz rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 16. 11. 2010 ve věci Taxquet proti Belgii, stížnost č. 926/05, bod 84 a tam uvedené odkazy na další judikaturu). Ke splnění požadavků čl. 6 Úmluvy proto podle Nejvyššího správního soudu plně postačuje, pokud bude ústní jednání nařízeno v řízení před správním soudem. Důležitou roli hraje i skutečnost, že je možné se práva na spravedlivý proces vzdát (viz např. rozsudek ESLP ze dne 21. 2. 1990 ve věci Håkansson a Sturesson proti Švédsku, stížnost č. 11855/85, § 66). Pokud tedy obviněný ze správního deliktu netrvá na konání ústního jednání v řízení o jeho žalobě ve smyslu § 51 s.ř.s., nemůže později namítat, že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Na stejných zásadách stojí i právo plynoucí z čl. 38 odst. 2 Listiny (viz např. nálezn Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/14, bod 28). Z těchto ustanovení podle Nejvyššího správního soudu neplyne jednoznačná povinnost správních orgánů projednávajících obvinění ze správního deliktu nařídit vždy ústní jednání. Tento závěr stvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, který posuzoval skutkově obdobnou věc trestního obvinění ze správního deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu včetně povinnosti nařizovat ústní jednání v řízení o něm.“ Nejvyšší správní soud výše uvedené principy rozvedl v rozsudku č. j. 8 As 110/2015-46, v němž konstatoval: „Soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s.ř.s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námitky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, Suhadolc proti Slovinsku, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě. (...) V řízení o správním deliktu provozovatele vozidla se při posuzování otázky, zda nařídit ústní jednání, správní orgány musí řídit požadavky § 49 správního řádu a judikatury. V případě, že je to tedy ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, musí jednání nařídit. Není-li tomu tak, ústní jednání ve správním řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nařízeno být nemusí.“*

33. Požadavek spravedlivého procesu se dle citované judikatury vztahuje na celý proces správního trestání, zahrnuje tedy i řízení před soudem. Žalobce v žalobě explicitně uvedl, že souhlasí s tím, aby soud v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. projednal věc bez nařízení ústního jednání. Pokud žalobce újmu způsobenou tím, že nebylo nařízeno ústní jednání před správními orgány, pocítoval jako zásadní zásah do jeho práv, mohla být jeho věc projednána v řízení před soudem.
34. Skutečnost, že správním orgánem nebylo nařízeno ústní jednání, nepředstavuje dle soudu porušení práva žalobce na spravedlivý proces. Soud je přesvědčen, že v souladu s § 49 odst. 1 správního řádu nebylo nutné v projednávané věci ústní jednání nařizovat, neboť důkazy založené ve spisu představovaly dostatečný podklad pro rozhodnutí o správním deliktu. Ani žalobce v žalobě netvrdí žádný relevantní důvod, pro nějž by bylo nezbytné či účelné ústní jednání před správním orgánem nařídit. Neuvádí, jaká tvrzení tam chtěl přednést, tedy jak konkrétně nekonání ústního jednání zasáhlo do efektivity jeho obhajoby či jiných práv. Nadto lze poukázat na to, že žalobce byl ve správním řízení poučen o možnosti vyjádřit se k veškerým podkladům pro vydání rozhodnutí v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu (již v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 4. 8. 2015 byl upozorněn na možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí); této možnosti však nevyužil a ve správním řízení zůstal pasivní.
35. Námitka je proto nedůvodná.

IV. C) Námitka nemožnosti zahájit řízení o odpovědnosti provozovatele vozidla

36. Soud dále hodnotil námitku žalobce, že správní orgán neměl právo zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, neboť dle § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu má takové právo jen v případě, že je šetření přestupku odloženo dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích. V napadané věci však byl přestupek odložen dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona.
37. Ze správního spisu vyplývá, že dne 31. 10. 2014 byla žalobci zaslána výzva k uhrazení částky 700 Kč určené podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu (doručena dne 10. 11. 2014). Současně byla ve výzvě uvedena možnost zprostit se zaplacení této částky tím, že jako provozovatel vozidla žalobce písemně sdělí správnímu orgánu osobu řidiče, která v inkriminovaném čase skutečně vozidlo řídila s tím, že sdělení totožností řidiče se považuje za podání vysvětlení. Žalobce prostřednictvím svého zmocněnce dne 4. 12. 2014 zaslal správnímu orgánu sdělení, ve kterém označil za řidiče pana M. S., nar. dne, bytem
38. Správní orgán dne 7. 7. 2015 věc odložil a dále pokračoval v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, o čemž žalobce vyrozuměl příkazem ze dne 7. 7. 2015, č. j. MR-S 14503/14.ODO KOC/5. V něm uvedl, že uvedenou osobu řidiče hodlal předvolat k podání vysvětlení, ale lustrací v evidenci obyvatel bylo zjištěno, že uvedená osoba dne 20. 11. 2014 zemřela, a tedy nebylo možné tuto osobu předvolat. Správní orgán rovněž v příkazu uvedl, že dle ust. § 66 odst. 3 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, věc

odložil, neboť osoba podezřelá před zahájením řízení zemřela. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně aplikoval § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, namísto § 66 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, neboť pachatel přestupku již zemřel.

39. Soud se s tvrzením žalobce, že žalovaný neměl právo zahájit řízení o správním deliktu z důvodu nenaplnění předpokladů uvedených v § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, neztotožňuje. Není pravdou, že by prvostupňový orgán zjistil identitu řidiče vozidla, a zároveň zjistil, že tento v mezidobí zemřel. Dle § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích správní orgán věc odloží, jestliže nezjistí do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno. Možnost odložení věci v souladu s § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích tedy dotčené ustanovení zákona o silničním provozu nepředpokládá.
40. Samotné tvrzení provozovatele vozidla v rámci podání vysvětlení spočívající v označení osoby, která v předmětné době vozidlo údajně řídila, bez dalšího neodůvodňuje zahájení přestupkového řízení proti takto určené osobě, nýbrž může pouze odůvodňovat předvolání údajného řidiče k podání vysvětlení. K tomu, aby mohla být určitá osoba považována za podezřelou ze spáchání přestupku, musí přistoupit další okolnosti, z nichž by bylo lze dovodit podezření, že tato osoba skutečně měla v rozhodnou dobu automobil v užívání a přestupek s ním spáchala.
41. V daném případě však žádné takové okolnosti žalobce neuváděl a pana M. S., kterého žalobce bez dalšího označil, nemohl správní orgán považovat za osobu podezřelou z přestupku. Na danou situaci tedy nelze aplikovat § 66 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, nýbrž § 66 odst. 3 písm. g) zákona o přestupcích, jak tomu bylo v posuzovaném případě.
42. Žalobce uvádí, že po zahájení řízení o správním deliktu již nemohl předložit žádné důkazy na podporu svého tvrzení, např. smlouvu o výpůjčce vozidla. Dále namítá, že pokud by správní orgán žalobce předvolal k podání vysvětlení, žalobce by předložil další důkazy na podporu svého tvrzení. Soud s touto argumentací nesouhlasí, neboť žalobce mohl využít možnosti předložit důkazy na podporu svých tvrzení jak ve správním řízení, v němž byl opakovaně vyzván k vyjádření se k podkladům rozhodnutí a k možnosti navrhnout důkazy, tak v řízení před soudem (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2015, č. j. 8 As 110/2015-46). Nic takového však neučinil.
43. Ani tato námitka proto není důvodná.

IV. D) Námitka nesprávné aplikace § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu

44. Soud se dále zabýval námitkou, že překročení povolené rychlosti bylo zjištěno zařízením Ramer 10T, jež nelze považovat za zařízení používané bez lidské obsluhy.
45. Podle ustanovení § 125f odst. 1 a 2 písm. a) zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí
správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, přičemž za správní delikt odpovídá, mj. pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.
46. V řízení před správními orgány ani v odvolání žalobce tento důvod neuváděl; v této fázi zůstal v podstatě zcela pasivní [na jednání u správního orgánu I. stupně se nedostavil ani on, ani jeho zmocněnec (resp. zástupce)]. Pojmem „automatizovaný technický prostředek“ se stěžovatel zabýval až v žalobě, ve které uvedl: *„Pokud zákonodárce omezil odpovědnost provozovatele (a zjednodušil dokazování) na přestupky zjištěné plně automatizovaným prostředkem, pak tak učinil záměrně, neboť měl na mysli taková zařízení, která se nainstalují a následně kalibrují (ověří) a poté tato sama, bez další obsluhy, měří. V žádném případě neměl zákonodárce na mysli zařízení, které ráno strážník přiveze na místo měření, někde jej (dle Návodu k obsluze umístí), po celou dobu měření u něj stojí a obsluhuje jej (byť pro vyfocení vozidla nemusí obsluha stisknout žádné tlačítko); takový výklad je logický, neboť zatímco u skutečně stacionárního radaru je vyloučena jeho chybovost v důsledku pochybení obsluhy (jeho funkčnost a správnost nastavení se ověřuje teprve po jeho instalaci a umístění, které je následně pevné, neměnné), tak v případě měření rychloměrem Ramer 10T jej obsluha nastavuje, upravuje do správné polohy, vybírá měřicí stanoviště, apod., tedy riziko pochybení je velké a v žádném případě nejde o zařízení používané bez lidské obsluhy.“*
47. Z uvedené citace je zřejmé, že žalobce si byl plně vědom významu pojmu „automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích“. Byl-li právní pojem užitý v zákoně o silničním provozu žalobci (ale i obecně) znám, judikaturou již vícekrát vyložen (viz níže), a především je dostatečně srozumitelný již z jeho jazykového vyjádření, nebylo třeba, aby správní orgány takový pojem v rozhodnutí bez dalšího podrobně interpretovaly (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2009, č. j. 7 As 43/2008-97). Jedná se především o technické prostředky trvale nainstalované a zpravidla pevně zabudované na určitém místě, které nevyžadují přítomnost obsluhujícího personálu; měřidlo je obsluhou toliko umístěno, nainstalováno, případně spuštěno, avšak samotné měření již probíhá automaticky bez toho, aby obsluha zařízení ovládala. Takové vyložení uvedeného pojmu také zjevně koresponduje s významem, jaký mu přisuzoval v žalobě sám žalobce.
48. Žalobce namítal, že použité zařízení nebylo automatizovaným technickým prostředkem ve smyslu § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. K argumentaci stěžovatele zdejší soud uvádí, že pouze ze skutečnosti, že „stacionární“ rychloměr je nezbytné před uvedením

do provozu správně nastavit a umístit v souladu s pokyny výrobce, nelze dovodit, že se nejedná o automatizovaný technický prostředek bez obsluhy. Je logické, že každý podobný přístroj je před započetím jeho užívání (nejen) v automatizovaném režimu třeba umístit, nastavit a uvést do provozu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. 5 As 177/2017). Tak tomu je i v případě rychloměru Ramer 10T, výrobní číslo 14/0071. Ramer 10T je stacionárním zařízením, jež provedlo měření v automatizovaném režimu bez obsluhy (viz zejména doplnění záznamu o přestupku ze dne 4. 8. 2015, ve správním spisu na č. 1. 8). Ze správního spisu (a ani z jiných okolností projednávané věci) nelze usuzovat, že by měření proběhlo přístrojem kýmkoliv obsluhovaným. Jednalo se tedy nepochybně o automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích ve smyslu § 125 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu.

49. Z důvodu nadbytečnosti soud neprováděl dokazování návodem k obsluze radarového měřiče Ramer 10T, který žalobce přiložil k žalobě. Závěr, že uvedené zařízení provádí měření automatizovaném režimu bez obsluhy, jednoznačně vyplývá ze správního spisu.

50. Námitka tak není důvodná.

IV. E) Námitka protiústavnosti právní úpravy odpovědnosti provozovatele vozidla

51. Žalobce dále brojil proti skutečnosti, že provozovatel vozidla odpovídá za přestupek řidiče. Uvádí: „*Fakticky absolutní odpovědností provozovatele vozidla za dodržení povinnosti řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích při užití jeho vozidla v silničním provozu dochází k porušení několika základních práv provozovatele vozidla.*“ Situaci přirovnával k odpovědnosti držitele zbraně, kdy tento je oprávněn ji svěřit jenom osobě, která má příslušné oprávnění, stejně tak, jako je provozovatel vozidla oprávněn vozidlo svěřit jenom tomu, kdo má řidičský průkaz. Konstatuje: „*Analogicky se současnou dikcí zákona o silničním provozu by tak osoba, která je držitelem zbraně, odpovídala za trestný čin proti životu a zdraví, který spáchal ten, jemuž byla zbraň po právu svěřena, a skutečný střelec by vyvázl bez trestu, což je samozřejmě situace absurdní a zcela ústavně nekonformní.*“

52. Argumentaci žalobce, již správní delikt provozovatele vozidla přirovnává k trestnému činu proti životu a zdraví, neshledává soud přílehlavou. Ačkoliv se nejedná o spoluodpovědnost v pravém slova smyslu, provozovatel vozidla jistým způsobem za automobil ve svém vlastnictví odpovídá. Ústavní konformitou ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění zákona č. 297/2011 Sb., a ustanovení § 125f odst. 1 tohoto zákona, ve znění účinném do 30. června 2017, se zabýval Ústavní soud v plenárním nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 (nalis.usoud.cz). Konstatoval, že výše uvedená ustanovení nejsou v rozporu s ústavním pořádkem České republiky.

53. K tomu soud odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21, ve kterém soud stanovil, že stěžovateli, jakožto vlastníkovu vozidla, plynou z vlastnictví automobilu jisté závazky soukromoprávního, ale i veřejnoprávního charakteru. „*Na přístupu stěžovatele jako vlastníka k věci samé poté záleží, v jaké právní*

formě, za jakých podmínek či zda vůbec přenechá svoji věc – automobil – k užívání jiné osobě. Nepochybné je, že existuje i veřejný zájem na ochraně zákonných práv a povinností, které pro provozovatele vozidla vyplývají z norem veřejného práva.“ Jak stanoví čl. 11 odst. 3 Listiny: „Vlastnictví zavazuje.“ Je tedy zcela legitimní, pokud zákonodárce v rámci dodržování pravidel (v tomto případě pravidel silničního provozu) stanovuje sankce i pro provozovatele vozidla i v případě, že se správnímu úřadu (např. z důvodu nedostatečné či opožděné součinnosti pachatele správního deliktu) nepodaří odhalit pachatele přestupku. K tomu dále výše citovaný rozsudek: „Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem, resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci – nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou. (...) Uvedené nabývá soukromoprávní úpravy užívacího vztahu vozidla po linii vlastník věci-uživatel. Nejvyšší správní soud podotýká, že stejně tak jako provozovatel vozidla obvykle dbá na ochranu své majetkové hodnoty, bude též v jeho zájmu, aby při vědomí o povinnostech, které pro něj vyplývají ze zákonné úpravy, působil i na jiné osoby (tzn. zajistil dodržování povinností řidiče a pravidel provozu srov. § 125f odst. 1 zákona) ve snaze co nejvíce eliminovat negativní účinky, které mu jako provozovateli mohou vzniknout přímo při užívání jeho vozidla, byť způsobené třetími osobami, v rozporu s veřejnoprávními normami.“

54. Námitka proto není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

55. Soud tak neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným, proto žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
56. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. července 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
B. Z.